

Univerza za tretje življenjsko obdobje **35** let

**Okrogla miza o razvoju in raziskovanju izobraževanja odraslih in starejših odraslih
Koper, 14. januar 2019**

Na Pedagoški fakulteti Univerze na Primorskem je potekala okrogla miza o razvoju in raziskovanju izobraževanja odraslih in starejših odraslih. Vodila jo je doc. dr. Maja Mezgec. Predstavnice Društva Pristan - UTŽO Koper so orisale razvoj svoje univerze. O novih paradigmah v izobraževanju je spregovorila prof. dr. Ana Krajnc. Poudarila je, da se izobraževanje spreminja, ko mora slediti potrebam človeka v negotovi, postmoderni in tehnološko visoko razviti družbi. Tehnološki razvoj ni grožnja, temveč priložnost, podobno kot staranje prebivalstva ni problem, temveč dosežek civilizacije. Sodobno izobraževanje, trdi dr. Ana Krajnc, sklicujoč se na francoskega filozofa Michela Serresa, mora v vseh življenjskih obdobjih spodbujati ustvarjalnost, delovanje v okolju in pripravljenost za učenje. (Vir: Nives Ličen)

Alma Karlin, Pokrajinski muzej Celje

**Alma Karlin, avtorsko študijsko potovanje Nataše Bizjak in sošolcev. Priporočamo!
Celje, 30. marec 2019**

Študijski krožek umetnostne zgodovine na UTŽO Ljubljana (mentorica Kaja Rožman, animatorica Nataša Bizjak) preučuje državljanko sveta, "Kolumbovo hčerko" Almo Karlin. Zavzeto in navdušeno! Predavanja, film, radijske oddaje, književna dela, vse je vir učenja, tudi razstava *Alma M. Karlin - poti* v Pokrajinskem muzeju v Celju (njeni predmeti, akvareli, nemška izdaja dveh njenih knjig s poti). Na Krekovem trgu v Celju si oglejte njen bronasti kip, na rimskem zidu njene, žal porušene, rojstne hiše na Prešernovi cesti pa spominsko ploščo. Nato še spomenik Almi, avtorja fotografa Josipa Pelikana, na Trgu celjskih knezov, pa Kvartirno hišo z voščeno lutko Alme Karlin in drugih vidnih Celjanov [...] Peš je moč do zidanice na Pečovniku, kjer je ohranjeno domovanje Alme M. Karlin in njene prijateljice Thee Schreiber-Gemallin. Hiška je obnovljena, vstopiti vanjo je čustveno doživetje. Na Svetini je grob Alme M. Karlin in Thee Schreiber-Gemallin. Kosilo pa naj bo v hotelu Alme Karlin na Svetini (bivši počitniški dom Železarne Štore), v njenem kotičku, obdanem s fotografijami. (Vir: Katarina Marinšek)

Plešemo vsi, a plesa se učijo zgolj nekateri. Ob predavanju Mete Zagorc v Podobah časa Ljubljana, 6. marec 2019

Telo ima posebno mesto v izobraževanju starejših in tako tudi ples. Plešemo vsi, a plesa, te *oblike socializacije*, se učijo zgolj nekateri. Ustvarjanje, zrcaljenje, krepitev medsebojnih odnosov, ki omogoča primat telesa nad razumom, to je ples. Kako se ga učimo? Drug od drugega, s posnemanjem. *Morajo biti plesalci inteligentni?* Če je spomin sestavina inteligentnosti, vsekakor! Pomniti je treba veliko, pri tem pa upoštevati vladajočo kulturo. Pri plesu se plesalci danes nekaznovano dotikajo drug drugega. Dotikov pa v srednjem veku ni bilo, pričenjajo se šele v renesansi. V 19. st., denimo, je bil levi obrat prepovedan zaradi prevelike bližine teles. Ples deluje inkluzivno za vse skupine (tudi ples na invalidskem vozičku). Poviša srčni utrip in je primeren za starejše. Cilj učenja plesa? *Izstop v javnost.*

Locopolis in preročišče v Škofji Loki Škofja Loka, 28. marec 2019

Izmišljena naselbina Locopolis je oživila zaradi srečanja dijakov slovenskih klasičnih gimnazij. Člani študijske skupine za latinski jezik (mentor Gašper Kvartič) so bili tudi tam in so pripravili delavnico »Prerokovališče«. Kostumirane osebe so obiskovalcem pričarale čas antike. Študenti latinščine z UTŽO Ljubljana so torej poiskali obredne obleke, daljni približek rimskih oblačil. Na ulici sta dva vojaka sprejemala obiskovalce, v notranjosti sta jih pozdravili svečenici in jih pospremili h glavni svečenici, oviti v dišavno meglico. Obiskovalci so ji razkrili svoje strahove, dvome, težave, ki jih pestijo v družini, družbi in seveda tudi v šoli. Prerokovalka jih je poslušala, razmišljala, razčlenjevala je posamezne primere in jim s starostno oddaljenostjo dobrega pol stoletja nakazala rešitve. No, od časa njene mladosti se problemi niso spremenili. Čez dan se je v preročišču zvrstilo čez 40 radovednih dijakinj in še nekateri drugi. Odhajali so zadovoljni, za predpisani kovanček so dobili tudi spominček s prerokbo za na pot. (Vir: Anamarija Rančič, študijska skupina za latinski jezik).

Trden most prijateljstva med Ljubljano in Zagrebom

Most med dvema UTŽO je trden kot kamen skala kost Zagreb, 26. marec 2019

UTŽO Zagreb je samostojni oddelek Pučkog otvorenog sveučilišta Zagreb (slov. ljudska univerza), ki deluje v prelepi spomeniško zaščiteni stavbi italijanskega Bauhausa. Menda je Tito ob otvoritvi razkošnih prostorov dejal: "Nič ni dovolj dobro za naše delavce!" Sodelovanje UTŽO Ljubljana in UTŽO Zagreb je dolgo že dve desetletji (redni študijski obiski, strokovna srečanja, medsebojna pomoč pri razvoju novih oblik izobraževanja starejših). Že leta dolgo se gradi most med njima, kot tisti simbolični iz čokolade, ki so ga med dvema tortama v dobrodošlico UTŽO Ljubljana spekli in razpeli gostitelji. Fotografsko in tekstovno so industrijsko dediščino Zagreba predstavili študenti UTŽO, ki so bili nekdanje v teh stavbah zaposleni. Študijska skupina *Trgi, ulice in stavbe okoli nas* je pripravila foto predstavitev vrednih detajlov javnih prostorov v Ljubljani, tistih, ki jih morebiti ne opazimo, a so navzoči v prostoru. Ob reliefu Zagreba so udeleženci spoznavali zgodovinski razvoj mesta. Posebnost je danes mreža plinske javne razsvetljave v starem delu mesta (214 svetilk), ki jih vsakodnevno ročno prižiga in ugaša »nažigač«. Kdo pravi, da so stari časi umrli? Da o vožnji s tramvajem ne govorimo ... (Vir: Andrej Šolar, študijska skupina Trgi, ulice in stavbe okoli nas)

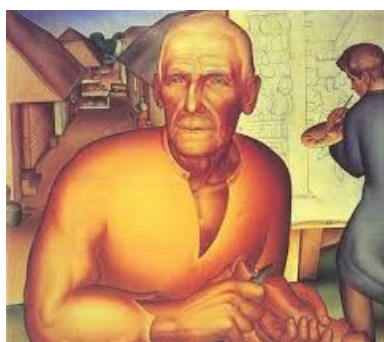
Študijska skupina Novinarstvo - posebna poročevalka z Dunaja Dunaj, 12. in 13. marec 2019

Na povabilo Predstavništva mesta Dunaj v Ljubljani so se tri študentke novinarstva na UTŽO in mentorica Neva Železnik odpravile na Dunaj, da se seznani s tamkajšnjo nego in oskrbo starejših. Bile so na obisku pri Skladu socialnega Dunaja, v javnem domu starejših v centru „Haus Wieden“ (30 je javnih, a tudi zasebnih ne manjka!). Sprejela jih je stanovalka slovenskega porekla. Strokovno osebje je bilo videti zadovoljno, stanovalci prav tako. V svojem meščanskem stanovanju jih je pričakala tudi domačinka, gospa pri 92-ih, da jim pokaže "in situ" pomoč, ki je deležna na domu. Pa še to! Na Dunaju so gostje prespale v hotelu Magdas, socialnem hotelu, ki ga pod strokovnim vodstvom

upravljajo begunci in migranti. Več in vse o njihovem obisku lahko zdaj preberete v revijah Vzajemnost, Ženska (bivša Naša žena) in Nedeljskem dnevniku.
(Vir: Janja Pavlin Dvoršak)

Starejši cenijo umetnost in umetnostno zgodovino. Konferenca »Šola in muzeji« Ptuj, 15. in 16. marec 2019

Doc. dr. Rajka Bračun Sova je v svojem prispevku na mednarodni konferenci »Šola in muzeji« na Ptuj razkrila, da umetnostno zgodovino na UTŽO Ljubljana letos »posluša« 997 študentov. Priljubljenost te vede »prihaja od daleč«, saj ima UTŽO Ljubljana v tem že tridesetletno tradicijo. Študenti si enako želijo znanja kot doživljanja lepote, ki človeku vrača dostojanstvo (André Malraux). Profesorica Milena Kožuh, prva mentorica UTŽO za umetnostno zgodovino, je nekoč dejala, da je že na ekskurzijah Narodne galerije pod vodstvom dr. Steleta spoznala, da je starejšim umetnost izjemno pri srcu (Mapa 1986–1998). A kdo bi verjel! Leta 1986 za umetnostno zgodovino ni bilo zanimanja, tudi za lokalno zgodovino ne. Zanimanje, programe in vse drugo je bilo tako treba graditi vztrajno in od začetka.
(Vir: Rajka Bračun Sova)

Tone Kralj, Moj oče (1929)

V Enajsti šoli v knjigarni se je občinstvo tokrat podalo v Novo stvarnost Toneta Kralja Ljubljana, 2. april 2019

V Enajsti šoli v knjigarni (na sporedu je vsak prvi torek v mesecu ob 11.00) je predavala doc. dr. Rajka Bračun Sova, mentorica na UTŽO. Mnogi poznajo monumentalni realizem kiparja, grafika, slikarja Toneta Kralja. V misel jim sežejo zemeljske barve, okorni gibi, zaobljene oblike. Nekaterim so znane jedkanice iz njegovega cikla Življenje (1921-1922). Nekateri poznajo njegove poslikave cerkva na Primorskem ali Cresu. Spet drugi vedo, da je Slovensko umetniško društvo nastalo iz Kluba mladih (ustanovila sta ga brata Tone in France Kralj). Po času fašizma, ko Tone Kralj slovensko besedo zamenja s slovensko sliko, in po času ekspresionizma, ki ne ljubi ljudi in slavi grdoto, nastopi nov val, v slovenski umetnosti imenovan *Nova stvarnost*. Ta upodablja prizore iz vsakdanjega življenja kmečkega in mestnega proletariata. V *Novo stvarnost* se uvršča tudi Kraljeva Kmečka svatba. Tone in France sta kmečka otroka. Tako France v delu *Moja pot* opiše kmečko svatbo, ki jo kasneje upodobi Tone Kralj. S slikarsko občutljivostjo za senco in svetlobo France zapiše: "V času svatbe se življenje podvoji", obedi so slastni, nakar se odpro vrata in v svetlobi se kopljejo Zagoričke maškare.

Zagotavljanje storitev za starejše - tema posveta e-Regije Škofja Loka, 9. april 2019

Mednarodni posvet je uvedel Tine Radinja, župan Škofje Loke, plenarno zasedanje sta vodila mag. Miha Ješe in dr. Jože Gričar. Raznovrstni predavatelji so podali prerez dobrih praks dejavnega staranja, zagotavljanja e-storitev ter možnosti sodelovanja in povezovanja. Pomen *Kažipota*, seznama organizacij ponudnic storitev, je predstavil prof. dr. Jože Gričar. Mednarodni predavatelji so bili za

nove tehnologije, a prikradel se je v razpravo tudi kakšen dvom in razburkal duh občinstva. So res nove tehnologije nujne za dejavno staranje? Številni so bili prikazi inovacij, kot denimo prikaz Urbanega parka v Milanu itd. Mag. Miha Ješe, vodja mednarodnega sodelovanja v Občini Škofja Loka, je podal podatke o prebivalstvu v občini in rešitve. Okroglo mizo Omrežja - vloga omrežja e-seniorjev pri pospeševanju zagotavljanja e -storitev za starejše sta na posvetu vodili Martina Uvodič, koordinatorica omrežja e-Seniors Slovenija, in Monique Epstein, generalna direktorica in ustanoviteljica eSeniors Francija. Tema mag. Gregorja Cuzaka je bila delovanje Evropske zveze zdravstvenega zavarovanja in slovenskega ekosistema e-Zdravje. Primer dobre prakse in uporabe tehnologij ter družabnih omrežij je na svojem primeru prikazala Valerie Wood-Gaiger, ustanoviteljica društva Naučite se z babico. Na posvetu so se lotili tudi drugih tem, med drugim srebrne ekonomije. Presenetljiva je bila raznolikost področij dejavnega staranja. (Vir: Urška Telban)

Jasne misli SUTŽO: Včasih je bilo bolje, delo bojevitiga optimista Michela Serresa

Michel Serres, francoski filozof (87), se ne strinja s stavkom nezadovoljnih: "Včasih je bilo bolje." Velike strateške vojne ni bilo že 70 let. Svet je torej boljši. Študije kažejo, da nasilje v svetu upada, čeprav morda mislimo nasprotno! Nekoč smo lahko žalili ženske, Jude, homoseksualce. Danes družbene manjšine živijo bolje. Odkritje zdravil je podaljšalo pričakovano življenjsko dobo. Vsak napredek ima seveda tudi svojo temno stran. V sedemdesetih letih se je število prebivalstva podvojilo in vse, kar prihaja s tem. Danes umiramo kasneje, a 20 % starejših je zelo bolnih. Danes dediščina ostarelih staršev pripade otrokom, ki so v pokoju, namesto mladim pri polnih močeh. Ločitev je več. Danes je 4 milijarde uporabnikov pametnih telefonov. Tehnologija se vrtoglavo razvija. Poklici se bodo spremenili. Kako bo z delom, ko so naše družbe organizirane okrog dela? Michel Serres je optimist, bojevit optimist. Zakaj? "Če ste optimistični, pripravljate mlade generacije na prihodnost in jim pomagate živeti".

Napovedujemo, vabimo

Mednarodni festival znanja in kulture starejših je dogodek Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje. Festival nas seznani z dosežki izobraževanja, ustvarjanja in delovanja starejših. Je prostor izmenjave med univerzami za tretje življenjsko obdobje in je prostor sodelovanja s sorodnimi domačimi in tujimi organizacijami.

Častni pokrovitelj festivala je predsednik Republike Slovenije Borut Pahor.

PROGRAM >>

Akt, razstava likovne študijske skupine UTŽO Ljubljana, mentorica akad. slikarka Duša Jesih

Avtor: Mihael Koželj

April–junij 2019, UTŽO Ljubljana, Poljanska 6, dvorana v pritličju

Noč knjige na UTŽO Ljubljana: Večer je naš, zgodba je moja

23. april 2019 ob 19. uri, UTŽO Ljubljana, Poljanska 6, dvorana

Več: <http://www.utzo.si/vecer-je-nas-zgodba-je-moja>

Z znanjem do dejavnega državljanstva: Kje in kako lahko prispevam svoje pobude na lokalni, nacionalni in evropski ravni? Predavanje dr. Alenke Oven

24. april 2019 ob 10. uri, UTŽO Ljubljana, Poljanska 6, dvorana

Več: <http://www.utzo.si/kje-in-kako-lahko-prispevam-svoje-pobude-na-lokalni-nacionalni-in-evropski-ravni/>

Starejši učenje, umetnost: strokovni posvet Mreže SUTŽO

25. april 2019 ob 14. uri, Kulturni dom Franca Bernika, Ljubljanska 61, Domžale

Več: <http://www.utzo.si/starejsi-ucenje-umetnost/>

Srečamo se v kinu: filmska predstava Tatiči

30. april 2019 ob 10. uri, Kino Komuna, Cankarjeva 1, Ljubljana

Več: <http://www.utzo.si/srecamo-se-v-kinu-tatici>

Enajsta šola v knjigarni: Kaj se skriva za pisanimi fasadami Stare Ljubljane? Predavanje arh. Mete Kutin

7. maj 2019 ob 11. uri, Knjigarna Konzorcij, Mladinska knjiga, Slovenska cesta 29, Ljubljana

Dejavnejša udeležba starejših moških v skupnosti, zaključna konferenca v projektu Old Guys Say Yes to Community

11. maj 2019 ob 9. uri, Stara elektrarna, Slomškova 18, Ljubljana

Organizatorja konference: Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani in Andragoško društvo Slovenije

Več: <http://www.utzo.si/dejavnejša-udeležba-starejsih-moskih-v-skupnosti/>

Program konference in prijave: <https://oldguys.si/sl/konferenca/>

Širimo obzorja, združujemo ljudi

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje

Če besedilo ni oblikovano in slik ne vidite, pritisnite na Pogled ali View in nato HTML.

Spletne novice slovenskih univerz za tretje življenjsko obdobje ureja Dušana Findeisen.

Če novic ne želite več prejemati, to sporočite na naslov univerza3@siol.net